

Αθήνα, 16 Απριλίου 2020

Αξιότιμο
Κύριο Βασίλη Κικίλια
Υπουργό Υγείας

Κοιν. Αξιότιμο κύριο Βασίλη Κοντοζαμάνη
Υφυπουργό Υγείας
Αξιότιμο κύριο Ιωάννη Κωτσιόπουλο
Γενικό Γραμματέα Υπηρεσιών Υγείας
Αξιότιμο κύριο Παναγιώτη Πρεζεράκο
Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
Αξιότιμο Καθ. κύριο Βασίλη Πλαγιάνακο
Διοικητή ΕΟΠΥΥ
Αξιότιμη κυρία Θεανώ Καρποδίνη
Υποδιοικήτρια ΕΟΠΥΥ

Αξιότιμε κε Υπουργέ,

Θέμα: Προτάσεις της Διοικούσας Επιτροπής της πλατφόρμας διαλόγου All.Can Greece για την καλύτερη διαχείριση της ογκολογικής περίθαλψης και φροντίδας σε συνθήκες πανδημίας COVID-19

Αρχικά θα θέλαμε να συγχαρούμε εσάς, την Επιστημονική Ομάδα Εμπειρογνομόνων του Υπουργείου αλλά και όλους τους εργαζόμενους και τα στελέχη του συστήματος υγείας για την αποτελεσματική διαχείριση της πανδημίας του νέου κορονοϊού στη χώρα μας, εστιάζοντας στη διασφάλιση της ομαλότητας, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, στην προστασία των ευάλωτων ομάδων, όπως και στη φροντίδα των ασθενών με καρκίνο.

Σε αυτό το πλαίσιο, ως ελληνική πλατφόρμα “All.Can Greece” θα θέλαμε να καταθέσουμε τις προτάσεις μας για την βελτίωση της φροντίδας των ασθενών με καρκίνο εν μέσω της πανδημίας COVID-19. Η πλατφόρμα All.Can αποτελεί διεθνή πρωτοβουλία συνεργασίας με στόχο την αδιάλειπτη και ολοκληρωμένη φροντίδα των ασθενών με καρκίνο. Στην Ελλάδα, δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου-ΕΛΛΟΚ, επιτυγχάνοντας για πρώτη φορά να δημιουργήσει ένα δίκτυο συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην περίθαλψη και φροντίδα των ασθενών με καρκίνο.

Οι προτάσεις μας έρχονται σε συνέχεια των πρόσφατων Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου, των προτάσεων που έχει καταθέσει ξεχωριστά η κάθε συμμετέχουσα επιστημονική ιατρική εταιρία, αλλά και των αναγκών που καταγράφονται στην καθημερινή κλινική πρακτική από τους ίδιους τους εμπλεκόμενους, ασθενείς, ιατρούς, νοσηλευτές, βιομηχανία. Οι προτάσεις μας μπορούν χωρίς μεγάλο κόστος να ικανοποιηθούν και να βελτιώσουν την καθημερινότητα ασθενών και ιατρών σε συνθήκες καραντίνας και πανδημίας.

1. Επικροτούμε την θέσπιση της Άυλης Συνταγογράφησης φαρμάκων από τον ιατρό, εντός του συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης. Προτείνουμε την **επέκταση της Άυλης Συνταγογράφησης με την ένταξη των παραπεμπτικών για διαγνωστικές εξετάσεις** σε αυτή.
2. Χαιρετίζουμε την από 27^{ης} Μαρτίου υλοποίηση της σύμβασης μεταξύ ΕΟΠΥΥ και ΠΦΣ για τη διάθεση Φαρμάκων Υψηλού Κόστους (ΦΥΚ). Παρόλα αυτά, η ένταξη φαρμακείων παραμένει περιορισμένη και κατά κύριο λόγο στην Αθήνα. Η **επιτάχυνση της ένταξης όλων των φαρμακείων στο πρόγραμμα διάθεσης ΦΥΚ** είναι αναγκαία ώστε να αποφευχθεί ο συνωστισμός σε φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ, προστατεύοντας έτσι τις ευάλωτες ομάδες.
3. Στο πλαίσιο της **διάθεσης ΦΥΚ από ιδιωτικά φαρμακεία**, θα προτείνουμε τη διάθεση και των **από του στόματος ογκολογικών θεραπειών ΦΥΚ που εγκρίνονται μέσα από το Σύστημα Ηλεκτρονικής Προέγκρισης (ΣΗΠ) του ΕΟΠΥΥ**. Οι θεραπείες αυτές δεν έχουν διαφορές ως προς τη διάθεσή τους από τον φαρμακοποιό, ενώ οι σχετικές με το ΣΗΠ εγκρίσεις μπορούν να επισυνάπτονται σε κάθε μια από τις επαναλαμβανόμενες συνταγές. **Η ένταξη αυτή θα βοηθήσει στην αποσυμφόρηση των φαρμακείων ΕΟΠΥΥ και την αποφυγή φαινομένων συνωστισμού.**
4. Ως συνέπεια της πανδημίας του COVID-19 έχει ανασταλεί η χειρουργική αντιμετώπιση των μη επείγοντων, κυρίως καλοήθων περιστατικών, με εξαίρεση τα επείγοντα που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή του ασθενούς. Το γεγονός αυτό ελευθερώνει χειρουργικό χρόνο, τόσο στα ειδικά ογκολογικά όσο και στα γενικά νοσοκομεία του ΕΣΥ, αλλά και στα ιδιωτικά νοσοκομεία για την έγκαιρη χειρουργική αντιμετώπιση των ογκολογικών ασθενών που κατά τεκμήριο έχουν τον χαρακτήρα του επείγοντος. **Στην παρούσα φάση της πανδημίας COVID-19 στη χώρα μας και με τα σημερινά δεδομένα, δεν δικαιολογούνται σε καμία περίπτωση αναβολές απαραίτητων χειρουργείων σε ογκολογικούς ασθενείς, που θα θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή ή θα επιβαρύνουν το προσδόκιμο επιβίωσης και**

θεραπείας τους. Πιθανές καθυστερήσεις χειρουργικών επεμβάσεων ογκολογικών ασθενών στα νοσοκομεία αναφοράς του COVID-19 θα πρέπει να κατευθυνθούν για αντιμετώπιση **προσωρινά** στα λοιπά νοσοκομεία του ΕΣΥ ή στην ανάγκη και σε ιδιωτικά νοσοκομεία **με απόφαση και φροντίδα των ΥΠΕ και του ΕΟΠΥΥ χωρίς οικονομική επιβάρυνση των ίδιων των ασθενών.**

5. Όσον αφορά στην ακτινοθεραπεία **ενώ τα ακτινοθεραπευτικά τμήματα των νοσοκομείων λειτουργούν κανονικά, έχουν αραιώσει τα ραντεβού για την αποφυγή του συγχρωτισμού μεγάλου αριθμού ασθενών. Αυτό αναπόφευκτα οδηγεί σε ακόμη μεγαλύτερες αναμονές.** Για την μείωση των αναμονών, οι ασθενείς «θεωρητικά» έχουν την δυνατότητα να απευθύνονται στα ιδιωτικά κέντρα, τα οποία βάσει νόμου (ΦΕΚ Β' 2408/31-08-2012) αποζημιώνονται πλήρως για τις ακτινοθεραπευτικές υπηρεσίες (στερεοτακτικής ακτινοθεραπείας/ακτινοχειρουργικής), που παρέχουν, για δε τις **υπόλοιπες ακτινοθεραπευτικές τεχνικές οι ασθενείς οφείλουν να πληρώσουν μόνο την αμοιβή του γιατρού.** Εν τούτοις, επειδή **τα ιδιωτικά κέντρα απαιτούν, παρανόμως, από τους ασθενείς να καταβάλλουν επιπλέον αποζημίωση,** οι ασθενείς εξαναγκάζονται να πληρώσουν, ενώ πολλοί στερούνται αυτής της δυνατότητας αν δεν μπορούν να καλύψουν το ποσό που τους ζητείται. **Η πολιτεία οφείλει να παρέμβει και να απαιτήσει την εφαρμογή του νόμου από τα ιδιωτικά θεραπευτήρια** ώστε οι ασθενείς να μπορούν να αρχίζουν την ακτινοθεραπεία εντός του προβλεπόμενου χρόνου, αφού οι αναμονές στα κρατικά νοσοκομεία, που όπως γνωρίζετε πριν ξεπερνούσαν και τους 3 μήνες, τώρα λόγω των έκτακτων συνθηκών της πανδημίας Covid19 θα ξεπεράσουν και τους 4 μήνες
6. Όπως είναι γνωστό, **ασθενείς από απομακρυσμένες αγροτικές, ορεινές και νησιωτικές περιοχές** ταξιδεύουν συχνά στα μεγάλα αστικά κέντρα για θεραπεία ή για αναγκαίες διαγνωστικές εξετάσεις. Η ήδη προβληματική μετακίνηση αυτών των ασθενών, δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο λόγω της παύσης λειτουργίας των ξενοδοχείων. Χρειάζεται η πολιτεία να φροντίσει ώστε οι ασθενείς αυτοί **να έχουν τη δυνατότητα φιλοξενίας στο τόπο θεραπείας** ή να υπάρξει λύση για τη διαμονή τους. Μια άλλη πρόταση προς εξυπηρέτηση των ασθενών είναι ο προγραμματισμός της θεραπείας/εξέτασης τους σε χρόνο που να εξυπηρετεί την αυθημερόν επιστροφή τους, δεδομένου ότι οι **ασθενείς με καρκίνο, συχνά παρουσιάζουν παρενέργειες της θεραπείας** που καθιστούν δύσκολη τη μετακίνηση τους. Στην περίπτωση που παρουσιάζουν πιθανή συμπτωματολογία θα πρέπει **να δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης των ασθενών στο σπίτι τους.**

7. Οι νοσηλευτές ογκολογίας που για σύντομο χρονικό διάστημα μετακινούνται σε άλλες μονάδες με γνωστές ή πιθανολογούμενες λοιμώξεις COVID-19 και στη συνέχεια επιστρέφουν στα ογκολογικά τμήματα, θέτουν τους ασθενείς με καρκίνο σε αυξημένο κίνδυνο. Θεωρούμε πολύ σημαντικό **οι ογκολογικοί νοσηλευτές να μην μετακινούνται για σύντομο χρονικό διάστημα σε άλλα τμήματα και προτείνουμε οι ογκολογικοί ασθενείς να φροντίζονται αποκλειστικά από νοσηλευτές, που δεν φροντίζουν ασθενείς με υποψία ή επιβεβαιωμένες λοιμώξεις του COVID-19.**
8. Οι ειδικευόμενοι παθολογικής ογκολογίας στις ογκολογικές κλινικές είναι λίγοι και η εξειδίκευσή τους είναι απαραίτητο να διεξάγεται χωρίς διακοπές. **Σε πολλές ογκολογικές κλινικές αποσπάστηκαν ειδικοί-ειδικευόμενοι παθολογικής ογκολογίας ως παθολόγοι στις μονάδες COVID-19 με αποτέλεσμα τη διακοπή της εξειδίκευσής τους, επιπτώσεις στη λειτουργία των κλινικών, και τη θέση σε αυξημένο κίνδυνο των ασθενών με καρκίνο όταν επιστρέφουν στην κλινική. Ζητούμε οι ειδικοί-ειδικευόμενοι παθολογικής ογκολογίας ή/και άλλων ογκολογικών ειδικοτήτων να μην μετακινούνται σε μονάδες COVID-19 και οι ασθενείς με καρκίνο να παρακολουθούνται αποκλειστικά από γιατρούς που δεν έχουν επαφή με μονάδες COVID-19.**
9. **Τα ογκολογικά τμήματα είναι σκόπιμο, για την αποφυγή συγχρωτισμού, να διαθέτουν ξεχωριστή είσοδο, ασανσέρ.** Γενικά, η κίνηση των ασθενών και του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού να μην γίνεται από τους ίδιους χώρους από τους οποίους γίνεται η κίνηση ατόμων υπόπτων για νόσο covid-19 και ασθενών με διαπιστωμένη νόσο.

Σας ευχαριστούμε θερμά για την προσοχή σας και ευελπιστούμε στην άμεση ανταπόκριση σας με μοναδικό στόχο τη βελτίωση της φροντίδας μίας ευάλωτης κοινωνικής ομάδας, όπως αυτή των ασθενών με καρκίνο.

Με εκτίμηση,

Η Διοικούσα Επιτροπή All.Can Greece

Θάνος Δημόπουλος - Πρόεδρος - ΕΑΕ - Ελληνική Αιματολογική Εταιρεία

Θεόδωρος Βασιλακόπουλος – Αντιπρόεδρος -ΕΑΕ-Ελληνική Αιματολογική Εταιρεία

Βασίλης Κουλουλιάς - Πρόεδρος - ΕΕΑΟ - Ελληνική Εταιρεία Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας

Γεώργιος Πισάκας – Αντιπρόεδρος - ΕΕΑΟ-Ελληνική Εταιρεία Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας

Καθ. Αννα Μπατιστάτου – Πρόεδρος -ΕΕΠΑ-Ελληνική Εταιρεία Παθολογικής Ανατομικής

Επικ.Καθ. Ι. Καραϊτιανός – Πρόεδρος - ΕΕΧΟ-Ελληνική Εταιρεία Χειρουργικής Ογκολογίας

Καίτη Αποστολίδου – Πρόεδρος - ΕΛΛΟΚ – Ελληνική Ομοσπονδία Καρκίνου

Ιωάννης Μπουκοβίνας – Πρόεδρος - ΕΟΠΕ- Εταιρεία Ογκολόγων Παθολόγων Ελλάδας

Νίκος Τσουκαλάς - Ειδ. Γραμματέας - ΕΟΠΕ - Εταιρεία Ογκολόγων Παθολόγων Ελλάδας

Ειρήνη Θρουβάλα - Νοσηλεύτρια -ΕΣΝΕ/ΤΟΝ Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας- Τομέας Ογκολογίας

Αν. Καθ. Αθ. Βοζίκης - Εργαστήριο Οικονομικών & Διοίκησης της Υγείας του Πανεπιστημίου Πειραιώς

Καθ. Ι. Υφαντόπουλος - MBA – Υγεία του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Μαρία Γαβριατόπουλου - ΟΝΕΟ – Ομάδα Νέων Ογκολόγων της ΕΟΠΕ

Ευα Δόλατζα – Corporate Affairs Sr Associate - Amgen Hellas Ltd.

Νασίτα Γράνα – Patient Advocacy & Communications Manager- Bristol-Myers-Squibb S.A.

Ηλίας Κοντούδης – Health Policy & Vaccines Assoc. Director - MSD Greece